

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 488

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 22 februari 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Scholen - Reiniging luchtventilatiesystemen

Bij nieuwbouw of ingrijpende energetische renovaties geldt reeds enige tijd de verplichting om een volledig nieuw ventilatiesysteem te installeren. De verouderde woning- en gebouwenmarkt in Vlaanderen beschikt echter nog niet over deze systemen. In verouderde woningen of gebouwen is men genoodzaakt ruimten voldoende te verluchten door ramen open of op een kier te zetten. Toch blijkt uit onderzoek dat natuurlijke ventilatie niet volstaat om te allen tijde een zuivere luchttoevoer te garanderen en dat ook mechanische ventilatiesystemen geen zekerheid bieden voor zuivere lucht.

In een artikel uit Knack van 30 oktober 2020 lezen we in het kader van de verspreiding van het coronavirus het volgende: "Volgens het keuringbedrijf Vincotte onderschatten bedrijven, maar ook scholen, magazijnen en concertzalen, de verspreiding van het coronavirus via hun ventilatiesystemen. Daarom hergebruiken ze in de meeste gevallen lucht van in het gebouw die al gekoeld of verwarmd is geweest. Net daardoor kan een virus zich ook gemakkelijker verspreiden. Daarom is het belangrijk de risico's van de huidige systemen in kaart te brengen en op basis daarvan concrete maatregelen te nemen voor elk gebouw. Dit is één van de zaken waar bedrijven nog te weinig rekening mee houden om verspreiding van het virus tegen te gaan."

In datzelfde artikel stelt Renson, een bedrijf dat in ventilatie en zonnewering doet, het volgende : "Ventilatiesystemen houden geen virussen tegen, maar kunnen wel het risico op verspreiding tot een minimum beperken, mits ze correct werken, goed onderhouden zijn en de filters tijdig worden vervangen." Indien ventilatiesystemen onvoldoende onderhouden en gereinigd worden, zullen deeltjes zich ophopen in de ventilatiekanalen, met de ontwikkeling van bacteriën en een negatieve impact op de gezondheid tot gevolg.

Ook tijdens de vorige legislatuur werden hierover vragen ingediend. In zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 273 van 22 februari 2019 van mevrouw Laurence Libert reageerde toenmalig minister Van den Heuvel als volgt: "Het onderhoud van een ventilatiesysteem moet gebeuren volgens de specificaties die gegeven worden door de fabrikant of installateur. De map Bouw Gezond geeft ook algemene richtlijnen over de reiniging van kanalen, vervangen van filters, tips over de soorten filters en het andere onderhoud in de fiches over ventilatie. Het afsluiten van een onderhoudscontract kan er ook voor zorgen dat onderhoud volgens de specificaties uitgevoerd wordt."

De minister antwoordde eveneens dat het Departement Omgeving, in samenwerking met de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), het Vlaams Instituut Gezond

Leven, het Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) en het Agentschap Zorg en Gezondheid, aan een tool werkt voor het bepalen van de ventilatievoorzieningen in schoolgebouwen.

"Bijkomend wordt ook een technische fiche voor scholen(ver)bouwers ontwikkeld, die input geeft over hoe de technieken in een school ontworpen kunnen worden om ervoor te zorgen dat de binnenlucht gezond is", aldus nog de minister.

1. Hoeveel schoolgebouwen beschikken over een mechanisch ventilatiesysteem?
Graag een overzicht per type (B, C, D), per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.
Hoe verhouden deze cijfers zich ten overstaan van het totaal?
2. Hoeveel onderhoudscontracten werden afgesloten voor de reiniging en het onderhoud van deze ventilatiesystemen?
Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.
3. Overweegt de minister te voorzien in een verplichte reiniging van de ventilatiekanalen in schoolgebouwen? Waarom wel of niet?
4. Wat is de stand van zaken bij de uitrol van de tool voor het bepalen van ventilatievoorzieningen in schoolgebouwen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 488 van 22 februari 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Installatie van ventilatiesystemen valt onder de categorie "verbouwingswerken" en komen in aanmerking voor subsidiëring binnen de bestaande subsidieprocedures voor het gesubsidieerd onderwijs. Vaak worden deze gecombineerd met andere werken. Er zijn dan ook geen specifieke gegevens beschikbaar over het gebruikte ventilatiesysteem.

Alle Scholen van Morgen die binnen het DBFM-programma gerealiseerd worden, beschikken over een mechanisch ventilatiesysteem. Hieronder een overzicht per jaar en per provincie. In een aantal scholen is er een combinatie van beide systemen (aangeduid als C+D). Hierbij gaat het om projecten die bestaan uit verschillende gebouwen waarbij een systeem maar van toepassing is op één van de gebouwen.

Provincie	Jaar	C + D	D
Antwerpen	2015		6
	2016		25
	2017		9
	2018		4
	2019		1
	2020		2
Limburg	2015		5
	2016	1	11
	2017		2
Oost-Vlaanderen	2015	1	6
	2016		22
	2017		7
Vlaams-Brabant	2015		3
	2016	2	15
	2017		5
	2018		1
	2019		2
	2020		1
West-Vlaanderen	2015		3
	2016		21
	2017	1	9
	2019		1

Binnen het GO! kan een school via de scholengroep zorgen voor een ventilatiesysteem. Bij grondige renovaties en nieuwbouw wordt de nodige aandacht besteed aan ventilatie, dit in combinatie met het volledige project. De installatie van de ventilatie maakt in dat geval ook deel uit van de kostprijs van het volledige project en wordt niet apart geregistreerd.

Voor de nieuwbouwprojecten verkiest het GO! een ventilatiesysteem C+ om bij voorkeur over een eenvoudig en onderhoudsvriendelijk systeem te beschikken. Maar om te voldoen aan de EPB-regelgeving moet vaak toch een systeem D worden toegepast. De keuze van het systeem heeft ook een invloed op de dagelijkse energiekost.

De GO! preventiedienst bewaakt algemeen de veiligheid in onze gebouwen, ook in de huidige coronatijden waarbij ventilatie uiteraard een belangrijk topic is dat ook is opgenomen in ons draaiboek.

Binnen het GO! is gepland om de luchtventilatie als een specifiek aandachtspunt mee op te nemen in de volgende monitoringronde van de schoolgebouwen.

2. Voor de gesubsidieerde sector is geen subsidie voorzien voor onderhoud binnen de reguliere financiering. Bijgevolg zijn hierover geen gegevens beschikbaar. Het onderhoud en de reiniging van het ventilatiesysteem van de Scholen van Morgen maakt als eigenaarsonderhoud onderdeel uit van een onderhoudscontract met de aannemer. Voor de meeste scholen wordt dit onderhoud uitgevoerd door de onderaannemer of onafhankelijk aannemer aangesteld voor de uitvoering van het eigenaarsonderhoud speciale technieken.

Provincie	Jaar	Totaal
Antwerpen	2015	6
	2016	25
	2017	9
	2018	4
	2019	1
	2020	2
Limburg	2015	5
	2016	12
	2017	2
Oost-Vlaanderen	2015	7
	2016	22
	2017	7
Vlaams-Brabant	2015	3
	2016	17
	2017	5
	2018	1
	2019	2
	2020	1
West-Vlaanderen	2015	3
	2016	21
	2017	10
	2019	1

Binnen het GO ! zijn deze gegevens niet centraal beschikbaar, aangezien het afsluiten van dergelijke onderhoudscontracten tot de bevoegdheden van de scholengroepen van het GO! behoort.

3. Het beheer en onderhoud van de schoolgebouwen behoort tot de autonomie van de schoolbesturen. Ik wens dan ook de scholen te vertrouwen dat ze als een goede huisvader omgaan met het onderhoud.

We blijven wel inzetten op het informeren en sensibiliseren. De verschillende administraties blijven het belang van een goede ventilatie in het algemeen en ter preventie van COVID-19 in het bijzonder opnemen in hun communicatie.

Het departement Onderwijs en Vorming beschrijft op haar website de voorzorgmaatregelen om het risico op besmetting te beperken. Deze aanbevelingen worden voortdurend bijgewerkt in functie van de opgebouwde kennis.

Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs geeft op haar website informatie over de subsidiemogelijkheden voor structurele werken aan ventilatie en geeft verder algemene informatie rond binnenluchtkwaliteit, met onder andere aparte pagina's rond ventilatie en COVID-19 en ventilatiesystemen.

Op de website van het agentschap Zorg en Gezondheid is een pagina toegevoegd over verse lucht in je klas tijdens corona.

Ook het departement Omgeving geeft informatie over binnenluchtkwaliteit, met onder andere een technische fiche over filterkeuze en het onderhoud van ventilatiesystemen.

4. De checklist 'ventileren en verluchten op schoolniveau' werd ontwikkeld in opdracht van het departement Omgeving. Deze online tool is sinds het najaar 2020 online beschikbaar. Hij laat scholen toe om de actuele situatie van ventileren en verluchten in kaart te brengen, te evalueren en projecten of acties op te zetten om de situatie te verbeteren. Daarnaast zijn er technische fiches voor architecten ontwikkeld over ventilatie voor scholenbouw en de filterkeuze en het onderhoud van ventilatiesystemen. Deze fiches maken deel uit van de map en fiches Bouw Gezond. Voor meer informatie hierover verwijst ik graag naar mijn collega Zuhail Demir, minister van Omgeving.